

Vydařený zájezd za kometou 17P Holmes do Německa aneb Jasno se nachází za lesem, část druhá

Být amatérský astronom má i své mouchy, co se týče specifických požadavků. I když jsme pozorování na německé straně Šumavy ukončili 27. října 2007 kolem 3. hodiny ráno a jen pár kilometrů zpět, v Železné rudě, bylo mnoho (i levných) ubytoven a penzionů, nám bylo souzeno se vyspat v autě. Koneckonců, který majitel penzionu by byl schopen vstát kolem 4. ranní a ubytovat nás na den s tím, že už večer odjedeme pryč.

Kolem deváté hodiny jsme vstali a zamířili opět do centra městečka hledat možnost elektriny, občerstvení a připojení se na internet. Jak se potom ukázalo, Železná ruda nám nabídla mnohem lepší možnosti. Vůbec celá pozorovací lokalita o kousek dál za hranicemi se nám zalíbila. Vzhledem k nepřízní počasí jsme začali vymýšlet varianty o pokračování naší expedice, neboť jen tak se vrátit se nám nechtělo. Dopoledne jsme tedy strávili v kavárně, kde jsem si dal snad tu nejlepší horkou čokoládu v životě, poté jsme se přesunuli do místní herny a ta nás mile překvapila zajímavou výsadou – bezdrátového internetu zdarma. Celé odpoledne jsme tedy zpracovávali snímky z předchozí noci (tedy hlavně Dalibor, já jsem pouze za jeho zády souhlasil či nesouhlasil s jeho úpravami).

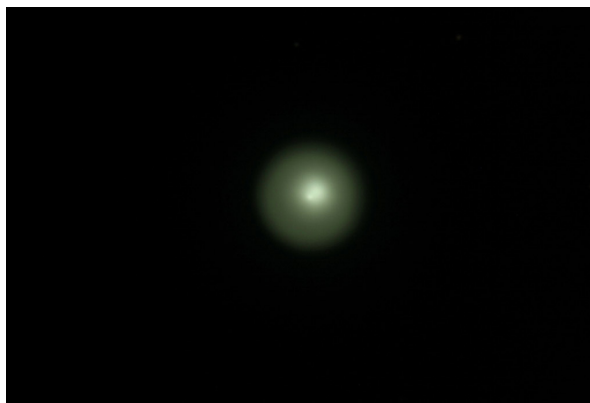
V průběhu dne se nám začal objevovat nejnovější meteorologický model ALADIN na další noc, ze kterého bylo patrné, že obloha tady na jihozápadě nás už jasným nebem nepohostí. Naopak, ač je to ironie, nejlépe mělo být na trase mezi Plzní a Prahou, kdy jsme se chtěli vracet. Rozhodli jsme se tedy ještě do 6 hodiny večerní sečkat, jak se situace vyvine a vyrazili jsme ještě na malou objížďku včerejší německé horské lokality. Na celnici se opět udivovali nad tím, co to vlastně leží za podezřelou černou rouru na zadním sedadle. Po krátkém přesvědčování nás přeci jen pustili a tak jsme mohli nerušeně projet nejbližší kraj místního přírodního parku, který se kromě tolik vychvalované oblasti pod vrcholem Arber honosil dalšími vrcholy, podle všeho bezproblémově přístupnými i pro osobní automobily (pravda – v zimních měsících by se asi kvůli valné sněhové pokrývce cesta sem ani nevyplatila).

Když jsme se vrátili, herna se již rozjížděla k nočnímu provozu. Dalibor tedy oživil počítač, internet a informace na stránkách Českého hydrometeorologického ústavu nám dali jasně za pravdu, že je nutno jet pryč. Upřímně šance na zastihnutí jasného nebe už nebyly nijak příznivé. Po sedmé večerní jsme se tedy definitivně rozloučili s krásným jihozápadním krajem a hnali se pokud možno co nejrychleji na dálnici Plzeň – Praha – Hradec Králové, kde měl Dalibor přes Martina lehkého domluvený nocleh v pozorovacím domečku.

Osobně jsem předpovědnímu meteorologickému modelu ani nevěřil, neboť při vzpomínce na ten internet se mi stále před očima zjevovala ta hrůzostrašná oblačnost nad střední Evropou. Dalibor byl daleko optimističtější a jeho slova „Tak tady by už měla být vidět na obzoru jasná obloha“ mě tak i tak nutila koukat se z okna ven. Na cestě do Plzně se sice párkrát objevila stříbřitě nasvětlená oblaka (jakoby jimi prosvítal měsíční svit), ale mnohokrát šlo jen o odraz světla z přebytečně zářících reflektů-

rů, které nesvětlovaly různé historické památky, o nízkou oblačnost. Po příjezdu do Berouna se ale skutečně začal zjevovat matně Měsíc a před Prahou se záhy zcela vyčistilo. Začali jsme tedy hledat možnost pro pozorování, jenomže to už jsme byli příliš blízko hlavního města, kde mlha rozptylovala oslňující zář od rušivých světél velkoměsta. Zavola jsem tedy své mamince, která v té době byla u internetu a ta nás ujistila, že jasná obloha je takřka až u Poděbrad. Dalibor tedy šlápl na plyn a do půl hodiny jsme už projížděli vesničkami poblíž dálnice Praha - Hradec Králové. Za Čelákovickými se nám podařilo najít výpadovku kousek od nějaké elektrárny, kde krom jednoho policejního auta nešlo vůbec nic. Okolo byla jen rozsáhlá pole a rušivý světelný koláč nad Prahou rušil pouze nad západním obzorem. Jediným velkým problémem byla hustá a místy vysoká mlha. Přesto jsme zastavili a ihned začalo rychlé sestavování montáže s reflektorem 0.25m. Kolem deváté noční začalo pozorování.

Prvně jsem zamířil triedr k Měsíci. Hned poblíž - východním směrem - ležely Plejády. I když to nebyl zrovna ta nejlepší měsíční fáze, bylo by možné jen pár hodin na to sledovat zákryt Plejád. Nás však zajímala hlavně kometa. Ta už byla bezpečně vysoko nad horním okrajem mlhy. V triedru byl oproti předchozí noci znatelný důsledek expanze komy. Ihned jsem pořídil odhad jasnosti a odhad celkového průměru komy. Jasnost, zdá se, byla takřka nezměněná oproti včerejšku, ale koma asi 1.5 krát větší! Jakmile Dalibor dokončil sekvenci deseti 20-s expozic, vyměnil fotografický nástavec za okulárový a já jsem tak mohl při 133 násobném zvětšení pořídít kresbu. Pokusil jsem se ji vytvořit v poměru 1:1 oproti včerejšku, aby byla patrna změna jejich rozměrů. Poté Dalibor opět vyměnil nástavce a pokusil se o sekvenci širokoúhlých záběrů. Pohled okem však byl naprosto fascinující - kometa se totiž přibližuje k Mléčné dráze, takže okolo ní ležely i různě jasné hvězdy. Přímo v komě se mi podařilo vidět jen jednu opravdu slabou. Bohužel asi po dvou hodinách se mlha zvedla příliš vysoko a nás navíc začala sužovat opravdu velká zima (už při zákresu jsem měl problémy). Takže jsme vše pomalu zabalili a vyrazili domů.

Hustá mlha nás mnohdy lstivě klamala. Byla nebezpečná jak na dálnici, tak i mimo ni. Několikrát jsme i minuli hledané odbočky, protože prostě nebyly vidět. Kolem nedělní jedné hodiny ranní jsem už ale vystupoval z Daliborova auta před vchodem svého pardubického domova a hádám, že Dalibor byl v Hradci jen o půl hodiny později. Nejráději bych jel s ním a hledal jasnou oblohu i z neděle na pondělí, avšak učení se mi už kupilo nad hlavu a hned v pondělí mě čekala písemka. Takže ...

Na závěr přikládám svá pozorování komety 17P Holmes:

2007 Oct. 27.00 2.1 2.0' (Arber, Germany, naked eye)

2007 Oct. 27.01 2.2 4.7' (Arber, Germany, binoculars 10x50)

2007 Oct. 27.86 2.1 3.0' (Celakovice, Czech republic, naked eye)

2007 Oct. 27.87 2.3 6.3' (Celakovice, Czech republic, binoculars 10x50)